

Vlaams
Parlement

stuk **118** (2014-2015) – Nr. 1
ingediend op 21 oktober 2014 (2014-2015)

Gedachtewisseling

over de aangekondigde besparingen
in Cultuur, Media en Jeugd

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Cathy Coudyser

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Caron.

Vaste leden:

mevrouw Cathy Coudyser, de heer Marius Meremans, mevrouw Ann Soete, de heer Wilfried Vandaele, mevrouw Miranda Van Eetvelde, de heer Herman Wynants;
de dames Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, de heer Joris Poschet;
de heren Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;
de dames Yamila Idrissi, Katia Segers;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Kathleen Krekels, de heren Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, mevrouw Manuela Van Werde, de heer Peter Wouters;
de dames Cindy Franssen, Tinne Rombouts, de heren Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;
de heren Bart Tommelein, Francesco Vanderjeugd;
de dames Tine Soens, Freya Van den Bossche;
de heer Imade Annouri.

INHOUD

I.	Cultuur en Jeugd	4
1.	Toelichting door minister Gatz	4
1.1.	Besparing per sector	4
1.2.	Timing	5
2.	Bespreking	6
II.	Media	12
1.	Toelichting door minister Gatz	12
2.	Bespreking	12
	Gebruikte afkortingen	15

Op donderdag 2 oktober 2014 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over de aangekondigde besparingen in Cultuur, Media en Jeugd.

I. Cultuur en Jeugd

1. Toelichting door minister Gatz

De heer *Sven Gatz*, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, geeft een toelichting bij de verschillende besparingspercentages, als aanvulling bij zijn beknopte plenaire toelichting naar aanleiding van de Septemberverklaring (*Hand. VI.Parl. 2014-15, nr. 2*). De minister vindt een gedachtewisseling zinvoller dan discussies over wat hij al dan niet zou hebben verklaard. Op 25 september heeft hij de diverse actoren uit het werkveld een informatiepakket over de besparingen bezorgd. Die nota zal de minister toelichten.

Op het domein Cultuur en Jeugd wordt 51 miljoen euro bespaard. Dat is 5 percent, dus meer dan een kaasschaafoperatie. Sommigen zijn van oordeel dat het beter is om elders meer te besparen. Sommigen maken gewag van een ideologische keuze, maar de minister noemt de keuzes functioneel in het licht van het streefcijfer.

1.1. Besparing per sector

Vervolgens overloopt de minister de hoogte van de respectieve besparingen, in min of meer oplopende volgorde.

Op enkele zaken, zoals de Vlaamse Gebarentaal, de nog prille initiatieven met betrekking tot circuskunsten en de bewegingen voor sociaal-cultureel werk wordt niet bespaard.

Een sector waarvoor de besparing bewust beperkt is gehouden, is Jeugd. Voor de jeugdbewegingen zal de besparing tussen 1,1 en 1,3 percent liggen. De cijfers na de komma liggen nog niet helemaal vast. Deze sector hoeft minder te besparen omdat bewegingen het hart van het Vlaamse jeugdwerk zijn. Ze werken in hoge mate met vrijwilligers. De Uitleendienst Kampeermateriaal krijgt zelfs geen enkele besparing opgelegd. Dit zou ook geen zin hebben daar die dienst in de toekomst nog zal groeien. Voor bivakhuizen en jeugdverblijven zal de besparing minder dan 1 percent bedragen.

Voor het lokale jeugdwerk is de minister er evenwel niet in geslaagd om het besparingspercentage in de buurt van 1 percent te houden. Dat lokale jeugdwerk vindt voortaan onderdak in het Gemeentefonds. Daar wordt 10 percent bespaard gezien de budgettaire massa, waarin een besparing van 5 percent onvoldoende zou opleveren. Statistisch komt dit neer op een besparing van 2000 euro per gemeente, een relatief laag en compenseerbaar bedrag.

De grote Vlaamse kunst- en erfgoedinstellingen zullen 2,5 percent besparen. Ondanks de discussies hierover vond de minister het vanuit solidariteitsoogpunt onverdedigbaar dat zij helemaal niet zouden hoeven te besparen. In hun geval betreft het een percentuele besparing op een groot bedrag en is de besparing in absolute cijfers aanzienlijk. Instellingen van gelijkaardige grootte uit andere categorieën worden nog niet bij deze besparingen betrokken. De discussie over de landschapstekening betreffende het Kunstendecreet is evenwel voor later en zal naast de grote cultuurinstellingen ook oog hebben voor de link die ze kunnen bewerkstelligen met nieuwe delen van het veld. Het zal een interessant debat worden.

Het culturele erfgoed, waaronder musea met collectie, vraagt al jaren om een inhaalbeweging. Dit segment moet dan ook minder dan het gemiddelde inleveren: 4 percent. Voor erfgoedinstellingen zonder collectie geldt wel het gemiddelde van 5 percent.

Wat sociaal-cultureel werk betreft, leveren bewegingen, vormingsinstellingen, steunpunten en federaties in globaal 5 percent in. Gezien de verschillende doelstellingen komt er een onderscheid tussen de vier vermelde categorieën. Bewegingen hoeven niet te besparen aangezien ze decretaal al een erg lage financiering genieten. Vormingsinstellingen en federaties ondersteunen vooral de sector. De steunpunten daarentegen bieden niet alleen ondersteuning, maar behartigen ook belangen en krijgen opdrachten van de overheid. Zij hebben een andere rol en moeten bijgevolg meer besparen.

De enveloppe Lokaal Cultuurbeleid vermindert met 5 percent.

Voor alle andere sectoren loopt de besparing op tot meer dan 5 percent. Het gaat om het Vlaams Fonds der Letteren, het VAF en alle podiumkunsten.

Frustrerend vindt de minister dat de vroegere keuzes hem dwingen om de rest van de kunstensector 7,5 percent besparing op te leggen. Gezien de laatste subsidieronde volgens het oude Kunstendecreet, waarmee iedereen zoveel mogelijk initiatieven wou ondersteunen, geldt een zekere collectieve verantwoordelijkheid. Die operatie heeft geleid tot een pakket met daarin ook instellingen die nog nauwelijks levensvatbaar waren, bovendien kaasschaafoperaties hebben ondergaan en nu nog een besparingsronde van 7,5 percent moeten verwerken. Sommigen vermoeden hierin onterecht een bewuste strategie om enkele lastigaards op droog zaad te zetten. De minister vindt echter dat de selectie onderdeel had moeten uitmaken van de landschapstekening naar aanleiding van het nieuwe Kunstendecreet. Zelfs als er in de toekomst middelen voor cultuur bijkomen, zullen niet alle initiatieven die tot nog toe middelen kregen, die ook blijven krijgen.

De erfgoedconvenanten met gemeenten en provincies zullen 10 percent minder krijgen.

De steunpunten leveren in totaal 20 percent in, weliswaar inclusief hun eventuele inleveringen uit vorige jaren. Sommige steunpunten kunnen daarvoor begrip opbrengen, andere hebben dan weer geprotesteerd en opgeworpen dat ze de motor van hun sector vormen. De minister heeft hen erop gewezen dat de motor van een sector bij de basis ligt en niet bij het steunpunt. Dit neemt niet weg dat steunpunten nuttige en nodige zaken doen. Een steunpunt dat van 37 op 30 voltijdse personeelsleden terugvalt, lijkt de minister nog altijd groot genoeg voor een zinvolle invulling van zijn opdracht.

1.2. Timing

Alle besparingen gaan in op 1 januari 2015. Dit is niet gemakkelijk voor de bestaande programmaties en meerjarenplanningen, erkent minister Gatz. De percentages zijn dit jaar echter zelfs vroeger dan gebruikelijk bekendgemaakt. De minister realiseert zich dat besparingen zo hun impact hebben op het functioneren van verenigingen. Vooruitziende bestuurders hadden echter aan de hand van informatie in de media kunnen weten dat er besparingen zouden komen en hadden toen hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. De Vlaamse Regering draagt hierin uiteraard de grootste verantwoordelijkheid, maar niet als enige.

De begroting zal op 17 oktober 2014 worden afgerond en bij het Vlaams Parlement worden ingediend. Alle middelen voor 2014 werden gedeblokkeerd.

Voor een transparantieprijs wil minister Gatz niet meedingen. Hij zou op dat vlak veeleer de fair-playprijs verwachten. Maar op het einde van de komende vijf jaar hoopt hij op meer. De minister verwacht na de besparingstijden ook met goed nieuws naar de commissie te kunnen komen. Als het vertrouwen van de sector momenteel onder druk zou staan, dan zal hij dit in de komende maanden en jaren trachten te herstellen.

2. Bespreking

Mevrouw *Yamila Idrissi* erkent de open en transparante opstelling van minister Gatz, aan wie ze in de zomer een open brief heeft geschreven. Brussel Deze Week plaatste boven die brief de – helaas profetisch gebleken – titel “Laat ons niet in de steek, Sven”. De cultuursector voelt zich vandaag inderdaad in de steek gelaten. De sector is bereid tot inspanningen, maar deze percentages hakken diep op hem in en leiden tot verslagenheid. Met zijn reacties heeft de minister dit gevoel nog versterkt.

De minister belooft beterschap na twee jaren van besparen. Zoiets is misschien wel vooruitziend bestuur, maar helemaal geen behoorlijk bestuur. Behoorlijk bestuur kan niet neerkomen op een Vlaamse begroting in evenwicht door de problemen op de instellingen af te schuiven. Grote en erg levensvatbare instellingen moeten al in 2015 internationale producties schrappen en mensen ontslaan, soms zelfs een tijd hun deuren sluiten. Deze kaakslag komt bovenop de budgettaire inspanningen die de vorige regering hen had opgelegd.

De beoordelingscommissies hebben in het verleden grondig nagedacht over de financiering van de diverse instellingen. De minister verwijst die oefening naar de prullenmand.

Mevrouw Idrissi polst naar de wisselwerking tussen de responsabilisering van kleine en grote instellingen.

Komt er in 2015 in geval van een spilindexoverschrijding een indexaanpassing? Of vormt dit nog een bijkomende besparing?

Het uitgangspunt dat steunpunten met inbegrip van eerdere besparingen niet meer dan 20 percent hoeven in te leveren, is legitiem. Geldt dit principe echter ook voor andere sectoren die al eerdere besparingen hebben gekend?

De minister zegt dat hij de kansengroepen ontzien heeft, bijvoorbeeld door de projectregeling in het Participatiedecreet. Waarom heeft hij voor het sociaal-cultureel werk niet dezelfde redenering gevolgd? 40 percent daarvan werkt namelijk overwegend met kansengroepen.

Het regeerakkoord formuleert een aantal uitdagingen voor het lokale niveau, bijvoorbeeld de interlokale culturele samenwerking en de participatie van burgergroepen. Tegelijk worden bepaalde middelen overgeheveld naar het Gemeentefonds. Daarmee verdwijnen echter instrumenten voor beleid op Vlaams niveau. Zullen de middelen van het Gemeentefonds geormerkt worden? Komt hierover een ernstig debat of gaat dit alles mee in de begrotingsopmaak?

Mevrouw *Elke Van den Brandt* sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Idrissi over het Gemeentefonds.

Hoe motiveert de minister de verschillen tussen 10 percent besparing op het lokaal jeugdbeleid en 5 op lokaal cultuurbeleid?

Wat met de vrees dat het lokale bestuur zijn besparingen zal doorrekenen aan de betrokkenen, bijvoorbeeld in de subsidies aan lokale verenigingen?

Komen de middelen integraal in het Gemeentefonds terecht of zal de Vlaamse overheid een deel voorbehouden voor eigen impulsbeleid? Treden de maatregelen onmiddellijk in voege?

De minister vindt dat de gemiddelde besparing per gemeente wel meevalt. Tot nog toe werden de middelen echter niet geoormerkt. Daarom vreest Groen dat ze zullen worden gebruikt voor andere dringende noden.

Zullen de middelen voor de maatschappelijk kwetsbare jongeren eveneens naar de lokale besturen worden overgeheveld? Een deel ervan betreft middelen voor begeleiders in lokale werkingen, onder meer in het DAC. Misschien kunnen die middelen met het oog op een continuïteit in de werking beter in handen blijven van de Vlaamse overheid?

Mevrouw *Tine Soens* vindt het positief dat minister Gatz, als enige minister, toch bereid was om de besparingen te komen toelichten in de commissie. Ze hoopt dat hij de ongerustheid die momenteel in de samenleving heerst, vandaag wat kan wegnemen.

Verontwaardigd is mevrouw Soens over de manier waarop deze regering de besparingen in de media heeft aangekondigd, als zouden jongeren minder getroffen worden dan de rest en het bredere plaatje maar moeten zien. Het commissielid erkent dat de koepels binnen de jeugdsector minder moeten besparen dan die in de cultuursector, maar onder die laatste werken ook heel wat lokale afdelingen met jonge vrijwilligers. Daarop wordt al 10 percent bespaard, nog voor de overheveling van de subsidies voor het lokale jeugdbeleid naar het Gemeentefonds.

Per gemeente zou er gemiddeld 2000 euro bespaard worden. Voor Kortrijk is dat bijvoorbeeld al 33.000 euro. Gemiddelden zeggen niet alles.

Wat zal er gebeuren met de resterende 90 percent van de subsidies? Als die in het Gemeentefonds opgaan, kunnen de gemeenten het geld net zo goed voor de aanleg van een riolering aanwenden.

In feite bieden de lokale besturen nu al heel wat ondersteuning aan jeugdbewegingen, bijvoorbeeld lokalen of jeugdparticipatie voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. De sp.a vraagt een Vlaams beleidskader voor het jeugdbeleid van de lokale besturen, met specifieke aandacht voor maatschappelijk kwetsbare jongeren en kinderarmoede. In het regeerakkoord staat dat deze regering wil werken aan de bestrijding van kinderarmoede en jeugdwerkloosheid, onder meer via het jeugdbeleid. Dan moet ze daarvoor ook de nodige middelen veil hebben.

De Ambrassade moet 20 percent besparen. Deze recente fusie van de Vlaamse Jeugdraad, het Steunpunt Jeugd en het Vlaams Informatiepunt Jeugd, is een luis in de pels van de Vlaamse Regering.

Evenmin is duidelijk of de resterende middelen voor jeugdbeleid geïndexeerd zullen worden. Voor de sectoren Cultuur en Onderwijs blijkt dat alvast niet het geval te zijn.

De minister beweert dat de jeugdsector relatief goed door de besparingsronde raakt. Toch snijden deze besparingen diep in het vlees van jongeren. Het was de beleidskeuze van de voormalige ministers Bert Anciaux en Pascal Smet om te investeren in jongeren. Van deze regering heeft mevrouw Soens niet dat gevoel.

De heer *Bart Caron* polst naar de relatie tussen de zogenaamde tabel-Algoed, die deze zomer uitlekte, en de huidige situatie. De tabel had blijkbaar betrekking op een generieke besparing op de werkingskosten van gesubsidieerde organisaties. Het was niet de bedoeling om te besparen op loonsubsidies. Nu blijkt de besparing met 5 percent van toepassing op alle subsidies, inclusief die voor de lonen van de werknemers. De heer Caron gelooft dat de sectoren Cultuur, Jeugd en Media, drie bevoegdheden van minister Gatz, relatief de hoogste besparing opgelegd krijgen van alle Vlaamse bevoegdheden. Klopt dit?

Minister *Sven Gatz* verduidelijkt dat door de uitvoering van het nieuwe Kunstendecreet de grote instellingen de komende jaren meer armslag zullen krijgen. Deze instellingen zijn echter niet alleen belangrijk voor de internationale uitstraling. Een grote instelling die zichzelf ernstig neemt, voorziet in haar werking in voldoende ruimte en tijd met betrekking tot kleine projecten. Het nieuwe Kunstendecreet maakt dit mogelijk, maar het debat over de uitvoering zal voor de komende maanden zijn.

Indexering is wel degelijk mogelijk in 2015, afhankelijk van een overschrijding van de spilindex.

Voor steunpunten bedraagt de besparing 20 percent, maar niet voor organisaties die de voorbije jaren al meer hebben moeten besparen dan de loutere 'kaasschaaf'.

Over de participatiegroepen wil de minister het graag in de begrotingsdebatten hebben. Voor een aantal participatiegroepen in het sociaal-culturele werk zal de besparing onder 5 percent blijven.

Voor lokaal jeugdbeleid verminderen de subsidies met 10 percent, voor lokaal cultuurbeleid met 5 percent. Dat verschil heeft te maken met de massa's die deze bedragen vertegenwoordigen binnen de jeugd- en cultuursector in het algemeen. Waar het mogelijk was om de besparing te beperken tot 5 percent, is dat ook gebeurd.

In uitvoering van het regeerakkoord worden de middelen voor het lokale cultuurbeleid en voor het lokale jeugdwerkbeleid, die tot hiertoe onder generieke decreten ressorteerden, integraal aan het Gemeentefonds overgedragen zonder oormerk. Sommigen achten sturing vanuit de Vlaamse Regering wenselijk, maar het regeerakkoord vertrouwt op de lokale autonomie. De regering zal monitoren maar niet oormerken. De continuïteit van het lokale jeugdwerk moet gegarandeerd worden, maar zonder planlasten te veroorzaken en voorwaarden op te leggen. Over die middenweg zal het debat de komende jaren moeten gaan. De VVSG kan de nodige cijfers doorspelen, maar cijfers zeggen niet alles. Men is op zoek naar kwalitatieve maatstaven.

Wie stelt dat gemeenten het geld voor lokaal jeugdwerk zullen aanwenden voor de aanleg van rioleringen, maakt er een karikatuur van. Op misschien enkele uitzonderingen na zal van zoiets nergens sprake zijn. De minister wil alleszins onderzoeken welke maatregelen hij kan nemen voor gemeenten die het niet zo nauw nemen. De gemeentebesturen moeten echter in eerste instantie op lokaal vlak verantwoording afleggen. Het zou goed zijn als volksvertegenwoordigers die ook in de lokale politiek actief zijn, dat in de eigen gemeente bewaken, zeker als ze daar in de meerderheid zetelen.

Binnen de besparingstechniek werd onderzocht of het zou volstaan om de besparing van 10 percent ten aanzien van de gesubsidieerde verenigingen en instellingen te beperken tot hun werkingskosten. De verhouding tussen de lonen en de werkingskosten is echter niet in alle instellingen dezelfde. De uiteindelijke besparingen gaan dan ook verder dan dat eerste technische uitgangspunt.

Sommigen vinden dat men in harde tijden net cultuur het meest moet ontzien, maar voor minister Gatz is dat een betwistbaar uitgangspunt. Het debat over de stelling dat de sectoren Cultuur, Jeugd en Media een zwaardere besparing opgelegd krijgen dan andere sectoren, wil minister Gatz samen met de andere ministers voeren in de plenaire vergadering.

De heer *Bart Caron* vraagt de minister om in dat geval vooral niet de handen in onschuld te wassen.

Mevrouw *Yamila Idrissi* benadrukt de onduidelijkheid. Deze sectoren verliezen niet alleen het percentage dat de Vlaamse Regering heeft vastgelegd, ze zijn ook niet zeker over het bedrag dat ze uiteindelijk van de gemeenten zullen krijgen.

De voorbije twintig jaar werd de financiële verantwoordelijkheid voor de erfgoedinstellingen steeds uitdrukkelijker doorgeschoven naar stedelijke en provinciale overheden. De meeste musea zijn al ondergebracht bij steden. Een aantal kleine en grotere culturele instellingen zijn voor hun financiering dan weer afhankelijk van het Provinciefonds, dat volgens de Septemberverklaring blijkbaar wordt afgeschaft. Wat gebeurt er dan met deze instellingen?

De inspanningen van de erfgoedinstellingen werden beperkt tot 4 percent omdat de beloofde inhaaloperatie van de vorige regering niet gerealiseerd werd. 4 percent blijft echter veel voor die instellingen. Geldt die 4 percent alleen voor de erfgoedbewarende instellingen? In welke schijf zitten de koepels, de VKC, de organisaties voor volkscultuur en Familiekunde Vlaanderen?

Over internationaal beleid heeft de minister met geen woord gerept. Mevrouw Idrissi peilt naar de plannen op dat vlak.

Wat met het FoCI? Wordt ook daarop bespaard, en waarom wel of niet?

De minister wil helpen nadenken over andere mogelijkheden, zoals alternatieve financiering, of over de tax shelter. Heeft hij zijn ideeën ter zake doorgespeeld aan de federale regeringsonderhandelaars?

Mevrouw *Elke Van den Brandt* herinnert zich hoe een gemeente vroeger een jeugdbeleidsplan moest opstellen om aanspraak te maken op middelen. Daarna moest de gemeente het jeugdbeleid in haar algemene plan opnemen. De nieuwe regering gaat nog een stap verder en draagt de middelen zonder oormerk over aan het Gemeentefonds. Het hele voortbestaan van het jeugdbeleid hangt dus af van de goodwill van elke gemeente apart, waarbij minister Gatz ervan uitgaat dat de bevolking haar democratisch gekozen gemeentebestuur daar wel op zal evalueren. De minister wil het beleid wel monitoren maar had ook kunnen kiezen om het aan te sturen. Monitoren zou wel eens kunnen neerkomen op constateren wat er zoal verdwijnt. Dit alles wekt de indruk dat de minister onnodig macht uit handen heeft gegeven.

Is er een inventaris van de provinciale instellingen in de sectoren Jeugd en Cultuur? Als provincies niet langer bevoegd blijven voor persoonsgebonden aangelegenheden, hoe kunnen we dan voorkomen dat sommige waardevolle initiatieven tussen twee stoelen vallen en node verdwijnen? De commissie Welzijn

heeft daarvan al een eerste voorbeeld opgeleverd. Groen vreest dat bepaalde organisaties al voor de feitelijke overdracht in 2017 financieel zullen droogstaan.

Minister Gatz merkt op dat steunpunten niet de motor van het werk vormen, maar bespaart tegelijk op de lokale onderbouw. Wellicht onderschat hij echter het belang van de bovenbouw.

De Ambrassade gaat trouwens niet van 37 naar 30, maar wel naar 23 vte. Op dit ogenblik worden mensen ontslagen. Er zullen decretale doelstellingen naar beneden worden bijgesteld. De fusie-instelling Ambrassade heeft na drie jaar haar weg gevonden. Haar doelstellingen en opdrachten kunnen niet zomaar als aanvullend beleid worden weggezet. Waarom niet geleidelijker besparen op deze bovenbouw? De – overigens degelijke – internationale bovenbouworganisatie moet maar 1,5 percent inleveren. Een motivering om zo sterk op de bovenbouw in de Jeugd te besparen, ontbreekt.

Ten slotte polst mevrouw Van den Brandt naar de vermindering van de bijdragen aan de sociale zekerheid voor kunstenaars. Welke voortzetting geeft Vlaanderen aan deze voormalige federale bevoegdheid?

Ook mevrouw *Yamila Idrissi* is bezorgd over het standpunt van minister Muyters betreffende de RSZ-korting. Hoe zeker is minister Gatz dat die korting behouden blijft?

Mevrouw *Tine Soens* wil weten wat er met de provinciale middelen voor Jeugdbeleid zal gebeuren, en met de betreffende projecten. In Limburg alleen al zijn er 150. Er dreigt bovendien heel wat expertise verloren te gaan, die kleinere steden en gemeenten niet zelf kunnen opbouwen.

Het commissielid hoopt dat het vertrouwen van de minister in de gemeentebesturen niet beschaamd zal worden.

De heer *Bart Caron* polst naar de geregulariseerde DAC-middelen voor initiatieven met maatschappelijk kwetsbare jongeren op basis van het decreet Lokaal Jeugdbeleid. Deze middelen aan de gemeenten toekennen zou een historisch gegroeid onevenwicht nog uitdiepen.

Wat met middelen op basis van het Participatiedecreet? Bijvoorbeeld de initiatieven voor cultuurparticipatie door kansarmen, de cultuurpas enzovoort.

Als de regering in de sectoren Cultuur en Jeugd 51 miljoen euro bespaart, zet ze 1000 mensen op straat, besluit de heer Caron. De regering hevelt ze over van een gesubsidieerde Vlaamse baan naar een federale werkloosheidsuitkering: een Vlaamse besparing op federale kosten.

Minister *Sven Gatz* deelt mee dat de regering nog voor het einde van 2014 aan de provincies duidelijk wenst te maken hoe ze de persoonsgebonden materies zal overdragen. Minister Homans is een fatsoenlijke overdracht aan het voorbereiden. Het gaat hier immers niet om een inkanteling zoals die naar het Gemeentefonds. Er blijft een duidelijke afbakening van de bestemmingen van de over te dragen middelen. Daarna is debat aan de orde over de vrije ruimte die provincies behouden voor een cultuurbeleid. Het totale budget dat de betrokken sectoren aan huidig provinciaal beleid ontlenen, moet na de overdracht gelijk blijven. Dat provinciale cultuurbeleid moet terug te vinden zijn bij ofwel de Vlaamse Gemeenschap ofwel bij de steden en gemeenten.

Op het doelgroepen- en participatiebeleid wil de minister liever pas bij de begrotingsbespreking ingaan. Ook het internationale beleid wil hij bij die

gelegenheid grondiger toelichten. Beide blijven hoe dan ook onder de gemiddelde besparingen.

Voor de collectievormende musea geldt een besparing van 4 percent, voor de expertisecentra 5 percent. Degenen die al lang om een inhaaloperatie vroegen, worden wat meer ontzien.

Het debat over de alternatieve financiering wil de minister nog niet ten gronde voeren. Samen met minister Milquet van de Franse Gemeenschapsregering heeft hij per brief de aandacht van de federale formateurs daarop gevestigd. Het is de bedoeling om die financiering een federale verankering te geven om op voort te bouwen.

De reactie van minister Gatz over de RSZ-korting in De Standaard ging in op onjuiste berichtgeving over een afschaffing ervan. Dergelijke berichtgeving leidt tot onrust, afschaffing zou immers een dubbele besparing meebrengen. In het regeerakkoord staat dat er naar een vereenvoudiging voor de doelgroepen zal worden gezocht. Over de sectorgroepen waaronder ook de kunstenaars, scheepvaart en anderen vallen, is de bespreking nog niet begonnen. Het is de bedoeling dat de korting daar behouden blijft. Dit maakt deel uit van het sociaal overleg. De sociale partners zullen in verband met de RSZ-korting voor kunstenaars eensgezind zijn. Het is dus niet de bedoeling een dubbele besparing door te voeren.

Alle steunpunten ondergaan eenzelfde besparingsoperatie. De kracht noch de zwakte van jeugdwerk zit bij de steunpunten. De minister weegt zijn woorden omdat hij vreest dat de steunpunten er aanstoot aan zullen nemen. Als hij moet kiezen tussen soorten besparingen, dan kiest hij voor besparingen op structuren. Jobverlies is dan inderdaad een gevolg, net als een analoog gereduceerde taakstelling. De vorige regering is al gestart met de discussie over het aantal steunpunten en de recente toename daarvan. In budgettaire moeilijke tijden is het logisch om fusies en besparingen te overwegen.

Wat de ongeoormerkte overheveling naar het Gemeentefonds betreft, bevestigt de minister zijn vertrouwen in de lokale bestuurders, ongeacht hun politieke kleur. In tegenstelling tot sommige vraagstellers blijktbaar.

Mevrouw *Yamila Idrissi* repliceert dat de kern van de zaak juist is dat de cultuurorganisaties door die overheveling helemaal niet meer weten welk budget ze via hun lokaal bestuur nog zullen krijgen, en op die onzekere basis moeilijk een begroting kunnen opstellen. Die onduidelijkheid zou er niet zijn als de middelen geoormerkt waren. Dat zou behoorlijk bestuur zijn.

Over de FoCI-middelen kreeg mevrouw Idrissi nog geen antwoord. Die wil minister *Sven Gatz* later dit jaar samen met het internationaal beleid behandelen.

Mevrouw *Elke Van den Brandt* heeft vertrouwen in de lokale besturen, maar die hebben het momenteel budgettaire erg moeilijk. De minister verschuift het probleem naar hen en zal pas na vijf jaar monitoren of er een goed jeugdbeleid is. Dit is een verkeken kans. De minister had die middelen kunnen oormerken en gemeenten bepaalde verplichtingen kunnen opleggen.

Het commissielid breekt in dit verband nog een lans om de leeftijd voor deelname aan verkiezingen te verlagen, opdat jongeren effectief de kans krijgen om het jeugdbeleid democratisch te sanctioneren.

II. Media

1. Toelichting door minister Gatz

Minister *Sven Gatz* deelt mee dat de VRT in het eerste jaar een besparing van 15 miljoen euro opgelegd krijgt. Verhoogd met de desindexatie loopt dit bedrag op tot 17,8 miljoen euro.

Onderzoek en innovatie bij de VRT vormen een bevoegdheid van minister *Muyters*.

De vergrijzing bij de VRT dreigt het besparingspad nog te verzwaren. Die vergrijzingscoëfficiënt is daar nog niet in rekening gebracht. Die discussie moet de Vlaamse Regering nog voeren.

Het besparingstraject van de VRT kent inderdaad een zware start, maar wordt vervolgens aanvaardbaarder. De minister is zich ervan bewust dat dit bovenop de twee efficiëntieoefeningen van de afgelopen jaren komt. De VRT beschikt over de autonomie om dit zo goed mogelijk te realiseren. Ze heeft al een aantal plannen, die onlangs met de raad van bestuur werden besproken en die zullen moeten worden uitgevoerd. De VRT zal met een voorstel naar de minister komen over de heronderhandeling van de beheersovereenkomst.

2. Bespreking

Mevrouw *Katia Segers* wil het ook even hebben over het andere mediabeleid dan de financiering van de openbare omroep. Ze kijkt uit naar de algemene beleidsvisie van de minister. De hele mediasector staat voor grote uitdagingen, zoals globalisering en verticale integratie. De gedrukte media staan zwaar onder druk. De diversiteit, pluriformiteit en kwaliteit komen sterk in het gedrang. De bevoegde minister moet vanuit een algemene visie kunnen vertrekken om die diversiteit, pluriformiteit en kwaliteit te blijven garanderen. Niet alleen bij de VRT heerst ongerustheid, maar zeker ook bij de – kleine maar belangrijke – initiatieven voor onafhankelijke journalistiek. Gewezen minister *Lieten* heeft die initiatieven altijd sterk ondersteund. Hoe zal minister *Gatz* hiermee omgaan? En met de media-academies?

Ook de audiovisuele productiesector zal de VRT-besparingen voelen. Hoe zal de minister de onrust wegnemen?

Mevrouw *Elke Van den Brandt* polst of er ook besparingen komen op de kleine subsidiestromen naast de VRT. Zo ja, op basis van welke visie?

Minister *Sven Gatz* verzekert dat de initiatieven *Apache* en het Fonds *Pascal Decroos* volledig buiten de besparingsoperatie blijven. Er komt wel een verschuiving van *Kranten in de Klas (KiK)* naar *Mediawijs*. De krant is een verre reminiscentie van de media. Het lijkt daarom interessanter om op mediawijsheid in te zetten.

Die verschuiving heeft ook zijn weerslag op de externe productiehuizen en de VRT. De VRT en de productiehuizen zijn voor een deel communicerende vaten. De beheersovereenkomst legt voor het productiebudget van de VRT een besteding van 25 percent bij externe huizen op. De omroep moet zelf ter zake een voorstel uitwerken. Gevolgen voor de korte termijn voor die sector wil de minister niet ontkennen. Op de wat langere termijn moet er een nieuw evenwicht komen. De productiehuizen hebben in dit verband de raad van bestuur van de VRT aangeschreven. De vraag is hoe een en ander transparanter kan en hoe de

VRT de motor in dit geheel kan blijven, zoals ook de heer Vandaele op 1 oktober in zijn actuele vraag wou weten (*Hand. VI.Parl. 2014-15, nr. 4*).

De minister gelooft niet dat de hoge kwaliteit onder druk staat. Of er te veel spelers in de markt zijn, zal de toekomst uitwijzen. Voor een aantal huizen zullen de zaken zelfs los van de besparingen moeilijker worden.

Hoe precies omgaan met de grote uitdagingen, is als thema meer geschikt voor de bespreking van de beleidsnota. Het bestaande ecosysteem in Vlaanderen wil de minister in stand houden. Wat is daarvoor nodig qua content, kwaliteit en financiële stromen? In de beleidsnota zal de minister een begin aan oplossingen voorleggen, waarover hij dan graag het debat met de commissie zal aangaan.

Mevrouw *Karin Brouwers* verwijst naar het zogenaamd geheime onderzoeksrapport waarvan sommigen gewag hebben gemaakt naar aanleiding van de actuele vraag van de heer Vandaele. Ging het toen over het 'Onderzoeksrapport Duurzame financieringsmodellen voor Vlaamse televisiefictie' op de website van het departement? Het ging over de correspondentie vanwege de VOTP, meent mevrouw *Katia Segers*. De heer *Bart Caron* ontkent dit maar herinnert zich dat de minister heeft verklaard geen weet te hebben van een geheim rapport.

Het charmeert mevrouw *Katia Segers* dat de minister het initiatief Mediawijs – terecht – hoog op de agenda plaatst. Maar ook de gedrukte krant blijft belangrijk. Bovendien zoomt KiK al jaren op het digitale aspect van de kranten in. Mevrouw Segers zou dit initiatief dan ook behouden willen zien.

De kwaliteit van de Vlaamse fictie is ongeëvenaard, erkent mevrouw Segers. Maar met besparingen bij de VRT en een crisis bij andere zenders, zal die sector het zwaar te verduren krijgen

De heer *Bart Caron* komt terug op het VAF, dat de minister al naar aanleiding van het cultuurbeleid heeft vermeld. Het VAF beheert echter ook het Mediafonds en is cofinancier van Vlaamse fictie. Wil de minister hierop besparen?

Los van de discussie over eventuele geheime rapporten beseft minister *Sven Gatz* dat er verschillende berekeningen circuleren over het verschil in kostprijs tussen interne VRT-producties en externe producties. De minimalisten ramen het verschil op 15 percent, maximalisten geloven dat eigen VRT-producties driemaal duurder zijn dan externe. De vraag is welke kosten en parameters in rekening worden gebracht. De minister wil daarover eerst een zindelijk debat met de VRT voeren. Pas als de meetmethode en parameters duidelijk zijn, is het aangewezen om deze zaak in het parlement te bespreken.

De minister beaamt de opmerking van mevrouw Segers dat er een duidelijke connectie is tussen KiK en mediawijsheid. Hij belooft ter zake de nodige voorzichtigheid.

De besparingen op de verschillende mediagerelateerde fondsen – VAF, Mediafonds en Gamefonds – bedragen in globo 7,5 percent, maar die besparingen gaan geheel ten koste van het VAF, zodat de twee andere buiten schot blijven. Dit betekent dat het VAF in plaats van twaalf nog maar tien films per jaar kan ondersteunen. Dat is geen goed nieuws, maar mogelijk kan er in de toekomst weer meer.

Het beeld voor de media is dus gemengder dan dat voor de andere domeinen. Hierop zal de minister bij de begrotingsbesprekingen dieper ingaan. Hij is inderdaad voorstander van een heel algemene discussie over het mediabeleid in al zijn facetten.

Bart CARON,
voorzitter

Cathy COUDYSER,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

DAC	derde arbeidscircuit
FoCI	Fonds Culturele Infrastructuur
KiK	Kranten in de Klas
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VKC	Vlaamse Kunstcollectie
VOTP	Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten